
153 § LAUSUNTO KUNTALAIN KOKONAISUUDISTUKSEN HALLITUKSEN
ESITYSLUONNOKSESTA

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö VM065:00/2012 8.5.2014 osastopäällikkö, ylihoitaja Päivi Laajala:

Kuntalain kokonaisuudistuksen tavoitteena on uudistaa kuntalaki siten, että siinä otetaan huomioon kuntien muuttuvasta toimintaympäristöstä ja uusista kuntahallinnon rakenteista aiheutuvat muutostarpeet. Uusi kuntalaki korvaisi vuoden 1995 kuntalain. Kuntalaki olisi edelleen kunnan hallintoa, päätöksentekomenettelyä ja taloutta koskeva yleislaki. Uudistuksella pyritään vähentämään erityislainsäädännön tarvetta.

Valtiovarainministeriö asetti heinäkuussa 2012 kuntalain kokonaisuudistuksen valmistelua varten parlamentaarisen seurantaryhmän, työvaliokunnan ja neljä valmistelujaostoa: toimielimet ja johtaminen-, demokratia-, talous- sekä kunnat ja markkinat -jaostot. Työvaliokunta on vastannut lainvalmistelusta ja koordinoanut valmistelujaostojen työtä. Jaostot ovat kartoittaneet syksyllä 2013 sähköisellä kyselyllä kuntien näkemyksiä ja kannanottoja valmisteltavasta kuntalaista.

Hallituksen esitysluonnos on valmisteltu jaostojen työn pohjalta.

Valtiovarainministeriö pyytää jakelussa mainituilta tahoilta lausuntoa kuntalakiluonnoksesta. Erityisesti pyydetään lausumaan seuraavista kysymyksistä:

- kunnan toiminnan käsitteestä (6 §)
- kunnan tehtäviä, järjestämisvastuuta ja palvelujen tuottamista koskevista ehdotuksista (7-9 §)
- kuntatalousohjelmasta (12 §)
- kuntavaalien ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohdan muuttamisesta (15 §)
- valtuuston kokoa koskevasta sääntelystä (16 §)
- osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vaikuttamistoimielimiä kuten nuorisovaltuustoa koskevista ehdotuksista (5 luku);
- kunnan toimielinorganisaation ja johtamisen vaihtoehtoisista organisointitavoista (31, 34 ja 38 §)
- alueellisia toimielimiä koskevista ehdotuksista (37 §)
- kuntastrategiasta (39 §)
- kunnanhallituksen ja kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävistä (40 ja 41 §)
- johtajasopimuksesta (43 §)
- omistajaohjausta ja kuntakonsernin johtamista koskevista ehdotuksista (6 §, 47 -49 §)
- kuntien yhteistoimintaa koskevista ehdotuksista (8 luku)
- luottamushenkilöiden vaalikelpoisuuteen ehdotetuista muutoksista, erityisesti kunnanhallituksen osalta tytäryhteisöjen hallituksen jäseniä ja puheenjohtajistoa koskevista ehdotuksista (74 § 1 ja 4 mom.) päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön asemaa ja

- luottamushenkilön oikeutta saada vapaata työstään koskevista ehdotuksista (81 ja 82 §)
- sidonnaisuuksien ilmoittamisesta (85 §)
 - kunnallisen puoluerahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista ehdotuksista (19 § 2 mom. ja 83 § 3 mom.)
 - otto-oikeuden rajaamisesta kunnanhallitukselle (93 §)
 - toimielinten sähköisiä päätöksentekotapoja koskevista ehdotuksista (99 - 101 §) sekä kunnan ilmoitusten, kunnan toimintaa koskevien tietojen ja pöytäkirjojen julkaisemisesta tietoverkossa (109 ja 110 §, 141 §)
 - alijäämän kattamisvelvollisuudesta määrääjässä ja alijäämän kattamisvelvollisuuden ulottamisesta kuntayhtymiin (111 §)
 - erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointi-menettelyistä (119 ja 120 §)
 - tarkastuslautakuntaa koskevista ehdotuksista (122 §)
 - tilintarkastuksesta (123 §)
 - tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien tietojensaantioikeudesta (125 §)
 - kunnan toimintaa markkinoilla koskevista ehdotuksista kuten kunnan myöntämien lainojen, takausten sekä vakuuksien rajoittamisesta, kunnan kiinteistön luovutuksesta ja julkisen palvelun velvoitteesta (15 luku) sekä
 - lakiluonnoksen rakenteesta ja siirtymäsäännöksistä.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 26.8.2014 mennessä sähköpostitse osoitteeseen valtiovarainministerio@vm.fi. Lausunnoissa toivotaan käytettävän em. otsikointia tai erittelemään esitetyt huomiot luku- tai pykäläkohtaisesti. Lausunnot pyydetään toimittamaan myös word-tiedostona lausuntoyhteenvedon laatimista varten.

Lausuntoa antavien kuntien toivotaan sisällyttävän omiin lausuntoihinsa kunnassa toimivien nuorisovaltuustojen tai muiden nuoria edustavien tahojen näkemyksiä.

Luonnos hallituksen esitykseksi on saatavilla valtiovarainministeriön www.sivuilla osoitteessa www.kuntauudistus.fi.”

Esityksen pääasiallinen sisältö ilmenee liitteestä, ilman numeroa.

Esityksen vaikutusten arvio sisältyy lausuntopyyntöön seuraavasti:

”Esityksessä esitetään kunnille joitakin uusia tehtäviä sekä tarkennetaan tehtävien hoitoa. Esityksellä on vaikutuksia myös luottamushenkilön ja asukkaiden asemaan sekä valtion ja kunnan suhteeseen. Esitetyt säännökset mahdollistavat pitkälti kunnan hallinnon ja talouden hoidon järjestämisen paikallisten olosuhteiden ja tarpeiden mukaan mutta osittain esityksillä on pyritty myös ohjaamaan kuntaa ottamaan nykyistä paremmin asioita huomioon joko siten, että säännöksissä on tuotu esiin eri mahdollisuuksia tai että säännöksiä on tarkennettu ja tiukennettu velvoittavampaan muotoon.

Uusia kuntia koskevia lakisääteisiä velvoitteita ovat kuntastrategian laatiminen, johtajasopimukset, nuorisovaltuuston tai vastaavan vaikuttajaryhmän asettaminen ja sen toimintaedellytyksistä huolehtiminen, konserniohjeiden sisältövaatimukset, sähköiset päätöksentekomenettelyt, kuntayhtymän alijäämän kattamisvelvoitteet, takausrajoitukset, kiinteistön myyntisäännökset, mahdollisuus antaa julkisen palvelun velvoite sekä kunnan toiminnan kannalta keskeisten asiakirjojen, päätöspöytäkirjojen sekä sidonnaisuuksia koskevien ilmoitusten julkaiseminen yleisessä tietoverkossa. Lainsäädäntöä on tarkennettu muun muassa alijäämän kattamisen osalta sekä arviointimenettelyn laajentamisella. Luottamushenkilön uusi velvollisuuksia ja oikeuksia ovat laajennettu oikeus saada vapaata työstään luottamustoimen hoitamiseksi sekä sidonnaisuusilmoituksen antamisvelvollisuus. Lisäksi luottamushenkilön asemaan vaikuttavat suostumuksen edellytys luottamustoimen hoitamiseen, uudet vaalikelpoisuusrajoitukset, toimielimen puheenjohtajistoon kohdistuva erottamisoikeus sekä tarkennetut tiedonsaantioikeudet. Merkittävimmät muut muutokset koskevat kuntatalousohjelmaa sekä arviointimenettelyn laajentamista ja kytkemistä alijäämän kattamista koskevaan sääntelyyn.

Jäljempänä tehtyä vaikutusarviointia vaikeuttaa se, että suuri osa ehdotuksista on luonteeltaan mahdollistavia. Esityksen vaikutukset riippuvat viime kädessä merkittävästi siitä, missä määrin kunnissa otetaan käyttöön lain mahdollistamia uusia toimintatapoja.”

LIITE NUMEROTTA

Johtoryhmä käsitteli asiaa kokouksessaan 18.8.2014, eikä sillä ollut huomautettavaa sairaanhoitopiirin johtajan ehdotukseen.

Sairaanhoitopiirin
johtajan ehdotus

yhtymähallitus päättää

antaa kuntalain muutosehdotuksesta lausunnon, jonka mukaan:

- uudistuksen tavoitteet mm. kunnan asukkaiden itsehallinnon sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumisen edistäminen ja kunnan (ja kuntayhtymän) toiminnan suunnitelmallisuuden ja taloudellisen kestävyyslisääminen ovat kannatettavia.

Vireillä olevat rinnakkaiset lainsäädäntöhankkeet; sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskeva uudistus ja erityisesti valtion-osuus uudistus eivät tue ennakkotietojen mukaan tätä uudistusta ja ne tulisivat koordinoitua kuntalain kokonaisuudistuksen kanssa ja nämä kolme lainsäädäntöhanketta tulisi käsitellä ja säätää yhdessä ja samanaikaisesti.

- kuntavaalikauden muutos, joka toteutunee 1.6.2017 lukien, kesken kuntavaalikauden, ei voi pitää perusteltuna kansalaisten vaaleihin osallistumistavoitteiden eikä mm. tilikautta (joka on kalenterivuosi) koskevan keskeytyksen osalta,

PÖYTÄKIRJANOTE

- "kuntastrategia" -termin sijaan lainsäädännössä tulisi edelleen käyttää selkeää suomenkielistä termistöä, kuten "kuntasuunnitelma" ja
- ns. johtajasopimuksen lakisääteistä pakollisuutta ei esityksessä ole pystytty ns. johtajan irtisanomiskorvauksen lisäksi riittävästi perustelemaan.

Päätös yhtymähallitus hyväksyi yksimielisesti sairaanhoitopiirin johtajan ehdotuksen.

Täytäntöönpano pöytäkirjanote:
- Valtionvarainministeriö / valtiovarainministerio@vm.fi

Lisätiedot sairaanhoitopiirin johtaja Ahti Pisto
puhelin (02) 627 7780, 044 707 7780
sähköposti: etunimi.sukunimi@satshp.fi

Tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa

Porissa 26.8.2014

Liisa Kotka
pöytäkirjanpitäjä